

**Handläggare**  
Johanna Zalyal  
Telefon: 08-50829473**Till**  
Kommunstyrelsen

## **För barns rättigheter och trygghet – en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga**

Remiss från Socialdepartementet

### **Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

### **Sammanfattning**

Socialdepartementet har remitterat lagrådsremissen För barns rättigheter och trygghet – en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga till bland annat Stockholms stad för besvarande.

I utkast till lagrådsremiss föreslås att den nuvarande lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU, ersätts av en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga och en ny lag om särskilda befogenheter för den statliga barn- och ungdomsvården. Förslagen syftar till att åstadkomma en modern, tydlig och överskådlig lagstiftning som utgår från barnet som egen rättighetsbärare och som svarar mot de behov av skydd och stöd som barn och unga har i dag. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Stadsledningskontoret konstaterar att detta är en omfattande utredning som innehåller både nya förslag och sådant som kvarstår från nu gällande lagstiftning. Remissinstanserna utgör ett viktigt verktyg i det arbetet och det är angeläget att det finns tid att sätta sig in i och analysera förslagen. Den bestämda remisstiden är för kort, en dryg månad med infallande jul- och nyårshelger, för att remissinstanserna ska ha en möjlighet att lämna ett fullständigt remissvar på utkastet som helhet. Då förslagen i utkastet rör tvångsvård av barn och unga, vilket är en av de mest ingripande åtgärder samhället kan vidta, är det inte acceptabelt med dessa brister i beredningskravet och beredningsunderlaget.

analyserats i tillräcklig utsträckning för att utgöra ett tillräckligt underlag. Vidare bedömer stadsledningskontoret att delar av förslagen väsentligt avviker från tidigare utredningar och dessutom är utkastet till lagrådsremiss ett ofullständigt underlag som saknar nödvändiga analyser och konsekvensbedömningar.

Stadsledningskontoret avstyrker ett flertal av förslagen vilka framgår under stadsledningskontorets synpunkter och förslag.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning i samråd med juridiska avdelningen samt socialförvaltningen.

### **Stadsledningskontorets synpunkter och förslag**

#### **Sammanfattning av synpunkter**

##### **Inledande synpunkter**

Stadsledningskontoret ställer sig frågande till den bestämda remisstiden som bedöms för kort för att remissinstanserna ska ha en möjlighet att lämna ett fullständigt remissvar på utkastet som helhet. Då förslagen i utkastet rör tvångsvård av barn och unga, vilket är en av de mest ingripande åtgärder samhället kan vidta, är det inte acceptabelt med dessa brister i beredningskravet och beredningsunderlaget. Stadsledningskontoret förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att läka bristerna i beredningen innan lagförslagen tas vidare.

Särskilt vid framtagandet av tvångslagstiftning är det angeläget att olika perspektiv kan vägas mot varandra. Remissinstanserna utgör ett viktigt verktyg i det arbetet och det är angeläget att det finns tid att sätta sig in i och analysera förslagen. I 7 kap. 2 § regeringsformen föreskrivs vissa krav på beredningen av regeringsärenden. Behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter och från kommuner i den omfattning som behövs. Beredningskravets faktiska innehåll bestäms av det aktuella regeringsärendets natur. I fråga om lagstiftningsärenden är det normala att ett förslag till lag med tillhörande motiv skickas på remiss till berörda myndigheter och organisationer. Remisstiden måste bestämmas så att remissinstanserna får tillräcklig tid för att sätta sig in i förslaget, bilda sig en uppfattning om det och avfatta ett remissvar. Beträffande kommuner och många privata organisationer måste därvid beaktas att beslutsordningen kan vara sådan att den kräver viss tid. I Propositionshandboken (Ds 1997:1) anges att remisstiden som huvudregel inte bör sättas kortare än tre månader. Det material som remissinstanserna ska yttra sig över måste vara så utformat att det kan utgöra underlag för fullödiga analyser och bedömningar.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga samt en ny lag om särskilda befogenheter för den statliga barn- och ungdomsvården. Utkastet är mycket omfattande och bygger på förslag som remitterades 2015, förslag som remitterats på senare år samt förslag som inte tidigare remitterats överhuvudtaget. Till exempel är förslaget om en sammantagen bedömning i avsnitt 7.3 ett helt nytt förslag som inte tidigare varit på remiss och som enligt stadsledningskontorets bedömning inte har analyserats tillräckligt för att utgöra ett tillräckligt underlag, se kommentarer nedan. Vidare anges i utkastet att förslaget om omhändertagande för vård på grund av anknytning, avsnitt 8.1, stämmer delvis överens med utredningens förslag (SOU 2015:71). Stadsledningskontoret bedömer dock att nämnda förslag i utkastet till lagrådsremiss avviker väsentligt från det förslag som nu remitteras och dessutom är utkastet till lagrådsremiss ett ofullständigt underlag som saknar nödvändiga analyser och konsekvensbedömningar av förslaget, se kommentarer nedan.

Stadsledningskontoret välkomnar överlag de övriga förtydliganden som gjorts av lagtexten och moderniseringen av språket. Kommentarererna nedan fokuserar främst på de delar där stadsledningskontoret har synpunkter och som bedöms som ej tillfredsställande eller har brister.

## **Ställningstaganden**

### **Avsnitt 6.5 – höra barn under 15 år i domstol**

Stadsledningskontoret anser att barn bör ges möjlighet att höras i domstol om barnet vill det och det kan antas att barnet inte tar skada av det. Stadsledningskontoret ser dock att det också finns risker med förslaget och anser att det finns visst fog för den restriktivitet som tillämpas idag. Det finns god möjlighet att fånga upp barnets uppfattning i processen utan att barnet höras i domstol. Detta görs bl.a. under socialnämndens utredning samt genom att barnets ställföreträdare träffar barnet och hämtar in barnets uppfattning.

Det kan vara svårt att skydda ett barn i den situation som en domstolsförhandling innebär och det är svårt för barnet självt att överblicka vad det innebär att man väljer att delta. Om frågor till barnet tillåts under förhandlingen bör, av rättssäkerhetsskäl, samtliga parter ges möjlighet till det. Parterna har ofta motstående intressen i processen. Formerna för processen innebär att det inte sällan förekommer påträngande och integritetskänsliga frågor. Detta kan innebära obehag och påfrestningar för barnet.

Barnet kan vidare hamna i en lojalitetskonflikt i närvaro av sina vårdnadshavare. Det kan också förekomma situationer där ställföreträdaren – som är den processbehörige – behöver inta en annan inställning i målet än barnet vilket kan skapa en ansträngd

situation om barnet är närvarande. Det kan alltså finnas påtagliga svårigheter avseende att, som utredningen beskriver, skydda barn ”i sitt deltagande” i den kontext som en domstolsförhandling innebär.

Stadsledningskontoret konstaterar att frågan om att höra barn under 15 år i domstol är förenat med svåra avvägningar. Å ena sidan konkretiseras barnets roll som rättighetsbärare och barnet tillmäts respekt för sina åsikter. Å andra sidan finns det risk att barnet tar skada av att höras i domstol.

Stadsledningskontoret konstaterar att riskerna för att barnet ska ta skada av att höras i flera delar är kopplade till formerna för processen men också till individuella förutsättningarna. Om barn ska ges möjlighet att höras i domstol är det av största vikt att formerna utformas på ett barnanpassat sätt utifrån det enskilda barnets ålder och individuella förutsättningar.

#### Kapitel 7 – justering av nuvarande grunder för LVU

Det är angeläget att tvångslagstiftning är förutsebar och tydlig. Stadsledningskontoret välkomnar de moderniseringar och preciseringar som sker av de nuvarande grunderna i LVU med följande tillägg.

Stockholms stad handlägger och agerar ombud i en mycket stor mängd LVU-mål och har därmed god överblick över hur lagstiftningen tillämpas i praktiken. Med stöd av den kunskapen vill stadsledningskontoret framföra att även om den nuvarande lagstiftningen behöver moderniseras, inte minst språkligt, är det en robust lagstiftning som sällan föranleder tillämpningssvårigheter i de faktiska processerna. Inom Stockholms stad förekommer det i princip inte att LVU-ansökningar avslås utifrån juridiska teknikaliteter som att ett visst missförhållande inte skulle passa in i rekvisiten i 2 eller 3 §§ i nuvarande LVU. En annan sak är att ärendena som sådana kan vara komplicerade. Det handlar då snarare om att omständigheterna kan vara svårbedömda i bevishänseende eller att det t.ex. kan vara svårt att bedöma förutsättningarna för frivillig vård. Detta är något som till stor del ligger i måltypens natur och inte något som förändras genom ändringar av grunderna för vård.

Mot bakgrund av ovanstående bör den faktiska effekten av de föreslagna justeringarna av LVU-grunderna inte överskattas. Stadsledningskontoret bedömer inte att det finns tillämpningsproblem när det gäller de nuvarande grunderna på det sätt som beskrivs i utredningen. Stadsledningskontoret har inte erfarenhet av rättsliga svårigheter kring att fånga upp t.ex. barn i hem med koppling till kriminalitet (s. 149) eller barn som lever i en hederskontext (s. 151). En förutsättning för vård i dessa fall är, på samma sätt som i alla ärenden, att det finns stöd i underlaget i målet

för hur de aktuella missförhållandena drabbar barnet. Även med de föreslagna ändringarna av lagstiftningen kommer alltså den påtagliga risken för skada för barnet vara avgörande och inte de bakomliggande orsakerna.

Stadsledningskontoret vill även framhålla att missförhållanden i barnets hemmiljö såsom kriminalitet eller heder kan förekomma och vara noga beskrivet i socialnämndens utredning utan att det kommer till uttryck i domstolarnas domskäl. Domskälen tar sikte på rekvisiten i LVU och ger inte en fullständig redogörelse för bakomliggande omständigheter som kan föreligga i ärendet. En viss restriktivitet i domskrivningen är också befogad utifrån sekretesshänsyn. Stadsledningskontoret delar den uppfattning som lyfts i SOU 2025:38 om att granskning av domskäl är ett trubbigt instrument i detta sammanhang (s. 256).

Sammanfattningsvis tillstyrker stadsledningskontoret de justeringar som görs av nu gällande grunder för LVU med den anmärkningen att ändringarna inte kan anses motiverade utifrån problem med tillämpningen av nuvarande lagstiftning utan snarare utifrån behov av tydlighet och modernisering.

## Kapitel 7 - nödvändig vård

Avseende resonmenaget om nödvändig vård är det givetvis angeläget att vårdformen matchas mot barnets behov och är proportionerlig samt att både socialnämnden och domstolen har gjort en bedömning av detta. Detta gäller redan i dag men frågan får olika framträdande roll i domskälen utifrån vilka frågor som kommer i fokus i processen. Stadsledningskontoret bedömer inte att det föreligger behov av någon annan hantering av frågan än vad som sker idag.

Det framstår i viss mån som oklart om någon ändring är avsedd i förhållande till gällande rättsläge utifrån att utredningen anger att någon ändring i sak inte är avsedd (s. 525) samtidigt som det anges att den osäkerhet som finns kring domstolarnas prövningsram bör åtgärdas (s. 143). Då utredningen beskriver att en uttrycklig prövning ska ske av om den planerade vården kan väntas lösa det aktuella problemet (s. 142) anser stadsledningskontoret att det är angeläget att det tydliggörs vad detta innebär. Stadsledningskontoret motsätter sig en förändring som leder till att socialnämnden får bevisbördan för att vården faktiskt kommer att ge resultat i det enskilda fallet. Det bör i stället vara fråga om att vårdformen som sådan är befogad utifrån de behov som finns. En annan ordning skulle kunna få effekten att en ansökan inte kan bifallas i sådana ärenden där vald vårdform är befogad men ännu inte har lett till önskat resultat. Detta kan ofta vara fallet i komplicerade ärenden där behovet av stöd och hjälp också kan vara som störst. Det finns många skarpa skyldigheter kring att upprätthålla kvaliteten i vården

och det hanteras i särskild ordning men det framstår inte som ändamålsenligt om brister i detta avseende eller utmaningar i att nå resultat i vården påverkade möjligheten att bedriva vård överhuvudtaget.

## Avsnitt 7.2.2 – eget beteende

### **Brottslig verksamhet**

Avseende rekvisitet brottslig verksamhet har stadsledningskontoret sett tendenser de senaste åren till att trösklarna för vad som anses vara brottslig verksamhet höjts från domstolarnas sida. Tydligt kriminella beteenden har i vissa fall snarare bedömts som socialt nedbrytande beteende. De senaste årens utveckling i samhället med allt yngre individer kopplade till gängkriminalitet gör det angeläget att agera med stöd av LVU och det är en viktig markering från samhällets sida att vården bereds på grund av brottslig verksamhet i de fall där det är relevant. En ny grupp som förekommer är individer som begår mycket allvarliga brott utan att det finns någon tidigare kännedom om individen hos socialtjänsten t.ex. för att de utför beställningsjobb via sociala medier. Detta är också något som hanterats olika av domstolarna. Stadsledningskontoret hade önskat en mer omfattande utredning och närmare analys och eventuellt justeringar av rekvisitet brottslig verksamhet. Detta särskilt för att fånga upp individer där oron är hög utifrån kopplingen till – ofta organiserad – kriminalitet men där det inte nödvändigtvis finns lagföring, t.ex. för att personen inte är straffmyndig eller för att beteendet är nytt hos individen. Detta för att minska risken att till exempel allvarliga våldsdåd utförs.

### **Destruktivt beteende**

Det är angeläget att socialnämnden kan agera *inom sitt ansvarsområde* även avseende barn med en psykiatrisk problematik. Rättsläget kan inte anses oklart kring att den möjligheten finns utifrån att det uttryckligen anges i RÅ 2010 ref. 24 att en psykiatrisk grundproblematik inte utgör hinder men inte heller är en tillräcklig förutsättning för tillämpning av LVU. En svårighet med avgörandet är dock att det förutsätter att det på ett enkelt sätt går att konstatera de bakomliggande orsakerna till ett visst beteende. Detta låter sig inte alltid göras och det är inte heller i linje med förutsättningarna för vård i normalfallet eftersom fokus i en ansökan om LVU ligger på beteendet som sådant och inte orsakerna till detta. I många ärenden inom detta område handlar det om individer med samverkande problemområden där det finns behov av samverkan mellan sociala myndigheter och hälso- och sjukvård var och en inom sitt ansvarsområde. Det är välkommet att denna grupp lyfts särskilt i utredningen. Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning att det fortsatt är angeläget för socialnämnden att kunna

agera avseende dessa individer i de fall det finns ett beteende som behöver hanteras inom socialnämndens ansvarsområde.

Mot bakgrund av att ett nytt rekvisit införs måste det dock göras tydligt att detta inte innebär någon utökning av kommunens ansvar i förhållande till sådant som ska hanteras inom hälso- och sjukvården och att en ansökan om LVU inte inskränker hälso- och sjukvårdens skyldighet att agera avseende samma individ. Kommunen har vare sig uppdraget, insatser eller kompetens att behandla det psykiatriska vårdbehov som i och med den nya ordalydelsen kan utgöra grund för omhändertagande.

Stadsledningskontoret bedömer att kommuners och regioners ansvar tydligare borde ha definierats i lagrådsremissen och instämmer med de remissinstanser som påpekat att det behöver utredas vilken form av hälso- och sjukvård dessa barn och unga behöver samt, vilka resurser och organisatoriska problem inom hälso- och sjukvården som gör att de inte får behövlig sjukvård. Stadsledningskontoret vill samtidigt understryka att det är lämpligt att regeringen ser till att samordna stora reformer och lagändringar. Stadsledningskontoret erfar att samsjuklighetsutredningen (SOU 2023:5) inklusive delen om tvångsvård inte tillräckligt fokuserar på barn och unga medan föreliggande utredning skyndsamt ska implementeras utan erforderlig svarstid för remissinstanserna.

### **Avsnitt 7.3 – sammantagen bedömning**

Stadsledningskontoret avstyrker förslaget i denna del. Utkastet har inte i tillräcklig omfattning analyserat nuvarande rättsläge och vilket behov som finns av förändring. Det framstår som oklart vilken situation möjligheten att göra en sammantagen bedömning är avsedd att träffa. Med dagens lagstiftning hade de exempel som ges (s. 168) fångats upp inom ramen för brister i omsorgen respektive socialt nedbrytande beteende förutsatt att påtaglig risk för skada föreligger. De nämnda rekvisiten har ett brett tillämpningsområde. Att utöver dessa lägga till ett rekvisit som uttryckligen ska fånga upp situationen där socialnämnden eller domstolen bedömer att övriga rekvisit för tvång var för sig är otillräckliga framstår inte som rättssäkert. Tvångslagstiftning behöver vara förutsebar på så vis att det finns ett golv för vad som kan träffas av lagstiftningen för att det inte ska öppnas upp för godtycke i tillämpningen. Det kan också föranleda svårigheter kring vad som ska bedömas vid en framtida process om vårdens upphörande om premissen för den ursprungliga domen är att inget rekvisit i sig varit uppfyllt.

### **Avsnitt 8 – omhändertagande på grund av anknytning**

Stadsledningskontoret avstyrker förslaget. Det förslag som läggs fram utgör en ny grund för tvångsvård helt skild från prövningen av brister hos vårdnadshavarna. Förslaget går därmed längre än det

förslag som lämnades i SOU 2015:71 och utgör en nyordning utan koppling till den nuvarande systematiken i LVU.

Som påpekas i utkastet måste en tvångslagstiftning som reglerar några av de mest ingripande åtgärder som samhället kan vidta mot en enskild vara tydlig för att uppnå kraven på rättssäkerhet (s. 116). Tvångsåtgärder från det allmänna måste också vara proportionerliga utifrån sitt syfte. Den nya anknytningsgrunden som skäl för tvångsvård kan svårligen anses uppfylla dessa krav och är ett stort avsteg från systematiken i nuvarande lagstiftning där återförening är utgångspunkten men där skyddshänsyn ändå kan leda till att barnet vårdas utanför hemmet. Att införa en ny grund för tvångsvård kräver tungt vägande skäl. De starka skäl som föranleder behovet av en tvångslagstiftning för barn kan knappast åberopas när det kommer till den nya grunden eftersom själva premissen är att det inte längre föreligger något skyddsbehov gentemot vårdnadshavarna. Motiveringen som kvarstår är då bl.a. att vissa familjehem inte vill delta i en vårdnadsöverflytt eller att förutsättningarna för vårdnadsöverflytt kan vara oklara (s. 174). Denna typ av närmast bekvämlighetsaspekter kan knappast anses vara den typen av överväganden som ska ligga till grund för att det allmänna vårdar barn med stöd av tvång.

För enskilda vårdnadshavare bör det kunna framstå som stötande att myndigheterna konstaterar att grunderna för vården har upphört men att tvångsvården ändå fortsätter grundat på omständigheter som vårdnadshavarna inte har någon rådighet över.

Stadsledningskontoret delar den uppfattning som flera remissinstanser framfört att detta riskerar rubba förtroendet för myndigheterna. Utredningen påpekar att motsvarande situation kan uppstå med stöd av reglerna om flyttningsförbud men det finns en principiell skillnad mellan regelverken. Detta är alltså omständigheter som vårdnadshavarna i någon mån kan ha rådighet över och kan åberopa i en process till skillnad från anknytning till familjehemmet.

Stadsledningskontoret efterfrågar, i likhet med andra remissinstanser, en tydligare beskrivning av vad den fortsatta vården ska bestå i när de omständigheter som låg till grund för det ursprungliga omhändertagandet har upphört och kvarstående grund för vård är barnets anknytning till familjehemmet. I utredningen hänvisas till att det ska finnas en vårdplan men det saknas en beskrivning av vad innehållet i vårdplanen skulle vara i dessa fall, förutom placering i familjehemmet på grund av barnets anknytning till familjehemmet. Det är också oklart gentemot vilka förhållanden den påtagliga risken ska bedömas.

Det framhålls i utredningen att återföreningsprincipen fortsatt ska gälla även efter omhändertagande för vård på grund av anknytning.

Stadsledningskontoret saknar utförligare resonemang kring i vilka situationer det, för ett barn som vid en tidpunkt bedöms ha så stark anknytning till familjehemmet att grund för omhändertagande bedöms föreligga, senare skulle finnas förutsättningar för återförening av barnet till sina vårdnadshavare.

De senaste årens lagstiftning har strävat mot att i högre utsträckning arbeta med vårdnadsöverflyttning till familjehem i de fall där det är befogat. Aktuellt förslag framstår som ett avsteg från den ambitionen. Det kan förutses att familjehem kommer att vara än mer restriktiva med att gå vidare i en process om vårdnadsöverflyttning om LVU-vården kan fortgå med stöd av den nya grunden. Detta är olyckligt då tryggheten för barnet blir betydligt större om vårdnaden flyttas över. Det finns också en principiellt viktig skillnad mellan en vårdnadsöverflytt och den nya föreslagna ordningen i det att det sistnämnda innebär att det allmänna utövar tvång gentemot vårdnadshavarna. Stadsledningskontoret anser inte att de skäl som förts fram för den nya ordningen är tillräckligt tungt vägande i förhållande till det ingrepp det innebär. Därutöver riskerar förslaget motverka arbetet med stärkt fokus på vårdnadsöverflyttningar och den trygghet som en sådan innebär för barnet.

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget kan få olyckliga konsekvenser för placerade barn utifrån att intressebetsättningar byggs in i processen, som inte föreligger idag. Nuvarande ordning syftar till att styra mot att vårdnadshavare ska arbeta för att komma tillrätta med de brister som föreligger. Det finns ingen intressebetsättning mellan detta och att barnet samtidigt har en trygg och stabil placering. Det finns inte heller någon motsättning mellan en trygg placering och att socialnämnd och familjehem arbetar för återförening och med att upprätthålla en god kontakt och fungerande umgänge med vårdnadshavarna. Om grunden för tvångsvård enbart är anknytning kan det dock för en vårdnadshavare som vill att vården ska upphöra framstå som att det finns incitament att motverka stabilitet i placeringen t.ex. genom att begära omplacering. På motsvarande sätt kan det inte uteslutas att samma intressebetsättning kan komma att påverka familjehems benägenhet att arbeta för en fungerande kontakt med vårdnadshavarna.

Konsekvenserna av förslaget är svåra att överblicka då det är en ny ordning att koppla grunden för vården till placeringen och inte till vårdnadshavarnas förhållanden. En naturlig konsekvens av förslaget är att det kan bli olika utfall för barn med samma typ av hemförhållanden och vårdbehov om det finns olika placeringshistorik. Om en familjehemsplacering av något skäl behöver upphöra kommer det också regelmässigt innebära att vård på grund av anknytning upphör. Stadsledningskontoret ifrågasätter

rättssäkerheten i en ordning där omständigheter kopplade till placeringen får en sådan avgörande betydelse för utfallet i enskilda fall.

Stadsledningskontoret saknar vidare ett resonemang och analys beträffande valet av ett begrepp som *anknytning*, som inte närmare definieras eller konkretiseras i lagrådsremissen. Anknytning nämns 350 gånger men det saknas resonemang om dess teoretiska grundvalar vilket kan tolkas som att det kommer an på professionen att avgöra. Samtidigt uppstår en begreppslik förvirring när det i lagrådsremissen på vissa ställen står att det är barnets känslomässiga "*förankring*" till familjehemmet som ska bedömas. En sådan sammanblandning av begrepp blir olycklig eftersom *anknytning* springer ur en gedigen, om än svåröverskådlig och snårig, kunskapsteoretisk grund medan *förankring* uppfattas som mer allmänt hållet. Då sådana bedömningar är både omfattande och förutsätter specialistkompetens väcks även ofrånkomligen frågan vem som ska göra bedömningen. En grund för tvångsvård som direkt bygger på detta begrepp kommer antingen innebära att extern kompetens behöver anlitas eller att landets socialtjänster i relativt hög utsträckning måste vidareutbilda sin egen personal. Troligen kommer det tvärprofessionella arbetet med regionen att behöva utökas eftersom en allvarligt menad prövning av ett barns anknytning kommer kräva viss psykologkompetens. Det hade varit önskvärt om lagrådsremissen gav tydligare vägledning eller att Socialstyrelsen uppdragits att titta närmre på frågan om hur och av vem som anknytning ska bedömas samt vilken kompetens som krävs och vilka konsekvenser det ger.

Stadsledningskontoret instämmer med intentionerna i förslagen som en del av regeringens reformarbete för att modernisera och stärka socialtjänstens arbete med utsatta barn. Däremot vill stadsledningskontoret poängtera att de senaste årens lagstiftning har strävat mot att i högre utsträckning arbeta med vårdnadsöverflyttning till familjehem i de fall där det är befogat, vid placering i samma familjehem under två år ska socialnämnden särskilt överväga detta. "Lex Lilla hjärtat" (2022) är redan införd, medan det nu remitterade förslaget syftar till att skapa två helt nya lagar (en om vård av barn, en om statlig tvångsvård) som ersätter LVU. De redan genomförda ändringarna i SoL och LVU samt möjligheter till drogtester inför umgänge samt flyttningsförbud finns redan på plats. I sammanhanget ges en vårdnadsöverflyttning en annan trygghet för barnet och att skapa en parallell lagstiftning som skapar en otydlighet för alla berörda bedöms inte som önskvärd. Stadsledningskontoret bedömer att det finns goda möjligheter med nuvarande lagstiftning att upprätthålla tryggheten för barnet utan att prövningen frikopplas från vårdnadshavarnas

brister. Det är mycket ovanligt att nämndens bedömning i upphörandefrågan inte står sig i domstol.

#### Avsnitt 16.1 – flyttningsförbud för barn som vårdas på grund av förhållanden i hemmet

Stadsledningskontoret avstyrker förslaget i den del som har koppling till anknytning till familjehemmet. Stadsledningskontoret motsätter sig att barn och ungdomar som vårdas med stöd av LVU på grund av förhållanden i hemmet inte längre ska omfattas av bestämmelsen om flyttningsförbud. Syftet med flyttningsförbud är att skydda barn och unga från en alltför abrupt flytt från familjehemmet. Detta skydd bör fortsatt gälla alla barn och unga. Alla de situationer som flyttningsförbud omfattar täcks inte in av förslaget om omhändertagande på grund av anknytning. De barn och unga som vårdas med stöd av LVU på grund av brister i hemförhållandena men som inte har fått sådan anknytning till familjehemmet blir med den föreslagna regleringen utan detta skydd mot en abrupt hemflytt som flyttningsförbudet är avsett att tillgodose. Det är en olycklig konsekvens som riskerar att leda till att denna grupp får ett sämre skydd än de har i den nuvarande regleringen. Det är inte ovanligt att barn av olika skäl omplaceras under pågående vård. Det kan föra med sig att de rättsliga förutsättningarna för att bereda barnet vård med stöd av den nya föreslagna grunden ”anknytning till familjehemmet” saknas. Även om föräldrarnas brister inte längre föreligger och målet är att dessa barn ska återförenas med sina vårdnadshavare kan även de behöva skyddas mot en alltför snabb hemtagning, vilket flyttningsförbud skulle kunna användas för. Flyttningsförbud bör därför även fortsättningsvis omfatta även de barn och unga som vårdas med tvång på grund av förhållandena i hemmet.

Fredrik Jurdell  
Stadsdirektör

Karin Gustafsson  
Biträdande stadsdirektör